

ΑΡΧΗ 1ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ -Λ΄ ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Λ΄ ΤΑΞΗΣ
ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ ΚΑΙ ΕΠΑΛ (ΟΜΑΔΑ Β΄)
ΣΑΒΒΑΤΟ 14 ΜΑΪΟΥ 2011
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ: ΙΣΤΟΡΙΑ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α1

Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων όρων:

- α. Μακεδονικός Αγώνας
- β. Σοβιέτ
- γ. Σχέδιο Μάρσαλ

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ Α2

Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν γράφοντας στο τετράδιό σας τη λέξη **Σωστό** ή **Λάθος** δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

- α. Η Φιλική Εταιρεία ιδρύθηκε το 1814 από τους Εμμανουήλ Ξάνθο, Δημήτριο Υψηλάντη και Αθανάσιο Τσακάλωφ.
- β. Στις αρχές του 1943, στο Στάλινγκραντ, η νίκη έστεψε τα σοβιετικά όπλα και η Βέρμαχτ γνώρισε την πρώτη οδυνηρή της ήττα.
- γ. Με την επίθεση στο Περγλ Χάρμπορ (7 Δεκεμβρίου 1941) η Ιαπωνία μπήκε στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο.
- δ. Η πτώση του τείχους του Βερολίνου, το 1979, οδήγησε στην επανένωση της Γερμανίας.
- ε. Η Συνθήκη των Παρισίων (10 Φεβρουαρίου 1947) προέβλεπε την ενσωμάτωση της Δωδεκανήσου στην Ελλάδα.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Β1

Η Συνθήκη Ειρήνης του Λονδίνου (17/30 Μαΐου 1913): όροι και παραλείψεις.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Β2

Για ποιους λόγους η Γερμανία επιθυμούσε την αναθεώρηση της Συνθήκης των Βερσαλλιών (28 Ιουνίου 1919) και ποιες

ΑΡΧΗ 2ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ -Λ΄ ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ

ήταν οι πολιτικές συνέπειες αυτής της επιθυμίας για τη χώρα;

Μονάδες 15

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Γ1

Αντλώντας στοιχεία από τα κείμενα που σας δίνονται και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις, να προσδιορίσετε: α) πώς επέδρασε ο Κριμαϊκός Πόλεμος στο ελληνικό κράτος και στον Ελληνισμό (μονάδες 10) και β) ποιες επιπτώσεις είχε στις σχέσεις της Ελλάδας με τις τρεις Μεγάλες Δυνάμεις. (μονάδες 15).

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ Α΄

Η επανάσταση του 1854 ξέσπασε με την ευκαιρία του Κριμαϊκού Πολέμου κατά τα μέσα Ιανουαρίου, πρώτα στην Ήπειρο (Ραδοβίτσι), με αφορμή τη φορολογική καταπίεση, και σχεδόν ταυτόχρονα στη Θεσσαλία (Άγραφα) [...] Παρά την εξάπλωση όμως της επαναστάσεως και τις πρώτες επιτυχίες της, δεν έγινε δυνατόν να επιτευχθούν οι βασικοί στόχοι των επαναστατών, οι καταλήψεις δηλαδή των στρατιωτικών κέντρων του εχθρού. Και τούτο γιατί η Πύλη από τον Φεβρουάριο είχε αρχίσει να ενισχύει τα κέντρα αυτά με ισχυρές δυνάμεις [...]. Αλλά αυτό που καθόρισε την τύχη της επαναστάσεως ήταν προπαντός η στάση της Αγγλίας και της Γαλλίας, που πήραν ανεπιφύλακτα το μέρος των Τούρκων, τους βοήθησαν πολλαπλά, ανέπτυξαν έντονη διπλωματική δράση για την καταστολή της και έφθασαν ως το ναυτικό αποκλεισμό και την κατοχή του Πειραιά. Έτσι αναγκάστηκε η ελληνική κυβέρνηση να σταματήσει τη βοήθεια που χορηγούσε ανεπίσημα στους επαναστάτες και να διατάξει την αποχώρηση των Ελλήνων αξιωματικών».

Στέφανος Παπαδόπουλος, «Ο Κριμαϊκός πόλεμος και Ελληνισμός», *Ιστορία του Ελληνικού Έθνους*, τ. ΙΓ΄, Αθήνα: Εκδοτική Αθηνών, 1977, σ.163.

ΚΕΙΜΕΝΟ Β΄

« Ο Κριμαϊκός Πόλεμος ήταν η αποφασιστική καμπή για τη γνωριμία του ελληνικού έθνους με τα γειτονικά του, γιατί απέδειξε μ' έναν τρόπο που δεν χωρούσε διάψευση ότι τα συμφέροντα των υποδούλων της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας δεν ήταν εκείνα που θεωρούσε δεδομένα η φιλοπόλεμη μερίδα στην Ελλάδα, αφού τίποτε το αντίστοιχο με την κινητοποίηση του Αγώνα δεν σημειώθηκε το 1854. Επιπλέον ο φιλορωσισμός δέχεται βαρύ πλήγμα. Στο εξής δεν παύει βέβαια να συνδέεται αόριστα με την προοπτική της γενικής απελευθέρωσης της Ανατολής, η ήδη υποτυπώδης όμως επιχειρηματολογία του στερείται οριστικά τη δυνατότητα εμπλουτισμού ή ανανέωσής της, και αυτό σε αντίθεση με τον αντιρωσισμό για τον οποίο αρχίζει περίοδος σταθερής ανόδου. Ο θρίαμβος της αγγλικής πολιτικής στην Ελλάδα αφήνει στον αντιρωσισμό ένα πεδίο τελείως ελεύθερο[...]».

Έλλη Σκοπετέα, *Το «Πρότυπο Βασίλειο» και η Μεγάλη Ιδέα (1830-1880)*, Αθήνα: Πολύτυπο, 1988, σ. 331.

ΘΕΜΑ Δ1

Αξιοποιώντας τα στοιχεία που περιέχονται στο παρακάτω κείμενο και τις ιστορικές σας γνώσεις, να προσδιορίσετε με ποιον τρόπο εμφανίστηκε ο Βενιζέλος στην ελληνική πολιτική σκηνή και να παρουσιάσετε τις νομοθετικές και διοικητικές μεταρρυθμίσεις της περιόδου 1911-1912.

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ

« [...] παρά την αντιπάθεια του στρατού για τον ρόλο των βασιλικών πριγκίπων, [ο Βενιζέλος] δημιούργησε μια νέα θέση, του Γενικού Επιθεωρητή Στρατού, για τον διάδοχο Κωνσταντίνο. Μια από τις βασικές του προτεραιότητες ήταν η συνταγματική μεταρρύθμιση και το 1910 ψηφίσθηκαν περισσότερες από πενήντα τροπολογίες σε μη ουσιώδη άρθρα του Συντάγματος. Μια από τις σημαντικότερες προέβλεπε την απαλλοτρίωση της γης και της ιδιοκτησίας, όπου ήταν απαραίτητο για το εθνικό συμφέρον. Αυτή η τροπολογία έδωσε τη νομική βάση για τις μετέπειτα μεταρρυθμίσεις

ΑΡΧΗ 4ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ -Λ΄ ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ

στη Θεσσαλία, όπου μετά το 1917 τα μεγάλα θεσσαλικά τσιφλίκια τεμαχίσθηκαν. [...]

Άλλα σημαντικά μεταρρυθμιστικά μέτρα ήταν η εισαγωγή στις δημόσιες υπηρεσίες μετά από εξετάσεις, η δωρεάν και υποχρεωτική στοιχειώδης εκπαίδευση, η αναδιοργάνωση της τοπικής αυτοδιοίκησης. Τα επιτόκια μειώθηκαν, καθορίσθηκε κατώτατο όριο αμοιβής για την εργασία γυναικών και παιδιών και καθιερώθηκε ένα σύστημα άμεσης προοδευτικής φορολογίας, για να μειωθεί η μεγάλη εξάρτηση από τους έμμεσους φόρους που βάρυναν δυσανάλογα τους φτωχούς. [...] Ο Βενιζέλος, που είχε αναλάβει προσωπικά τα υπουργεία στρατιωτικών και ναυτικών, αφιέρωνε επίσης μεγάλο μέρος της προσοχής του και της δραστηριότητάς του στην αναδιοργάνωση και τον επανεξοπλισμό των ενόπλων δυνάμεων της Ελλάδας, προσπάθεια που ενισχυόταν από την επίτευξη – μετά από τόσα χρόνια ελλειμμάτων – πλεονάσματος στον προϋπολογισμό, στα χρόνια 1910 και 1911. Μια γαλλική στρατιωτική και μια βρετανική ναυτική αποστολή συνέβαλαν σημαντικά στη βελτίωση της απόδοσης των ελληνικών ενόπλων δυνάμεων, που από το 1912 είχαν δύναμη σε πλήρη επιστράτευση περίπου 150.000 ανδρών.

R. Clogg, *Σύντομη Ιστορία της Νεώτερης Ελλάδας*, Αθήνα: Εκδόσεις Καρδαμίτσα, 1993, σσ. 150-151.

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζομένους)

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). **Να μην αντιγράψετε** τα θέματα στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. **Δεν επιτρέπεται να γράψετε** καμιά άλλη σημείωση. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα.
4. Να γράψετε τις απαντήσεις σας **μόνο** με μπλε ή **μόνο** με μαύρο στυλό. Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε μολύβι μόνο για σχέδια, διαγράμματα και πίνακες.
5. Να μη χρησιμοποιήσετε χαρτί μιλιμετρέ.
6. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
7. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
8. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: 10.30 π.μ.

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ
ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ